

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

6 Vtrum liceat per creaturas iurare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

imponitur falsum crimen super ipsum iuramentum refundetur. Manebit enim & culpa infectus & obligatione restituendi onustus. Et qui dissimulauerit, hoc est, qui bonum fratris fingens, aut veritatem quam reuelare tenetur iuramento celat, aut illam quam occultare deberet iuramento prodit, delinquet dupliciter. Non quod duplo plus quam prior delinquat: immo peius est falsum imponere, quam verum celare, aut occultum detegere. Sed ait quod illa simulata aequitas, est duplex iniquitas: scilicet, & quia est iniustitia etiam si verum prodit, & quia est per aequitatem palliata: quod est nouum crimen. At si in vacuum iurauerit, nempe sine necessitate & iudicio, quamuis verum & iustum iuret, non iustificabitur, quia saltem venialiter delinquit.

ARTICVLVS VI.

Utrum liceat per creaturas iurare.

Quoniam iuramentum officium est ad cultum patrie pertinens, cultus vero patrie soli Deo debetur, apparet nefas esse per creaturas iurare, quod idcirco D. Thom. hic percontatur. Ad quod tribus conclusionibus responder.

Prima conclusio.

Prima, Licitum est per creaturas iurare in Deum relatas: scilicet quatenus in eis diuina veritas resplendet, vt per Euangelia, per Sanctos, &c. Probatur conclusio. Iuramentum testimonium est fidei, qua Deum primum fontem veritatis profitemur, atque adeo perinde ac fides diuinae veritati inicitur: fides autem licet primum supremeque de Deo sit, tanquam de prima veritate, & extenditur nihilominus ad creaturas, quas credimus esse opera Dei, in quibus per essentiam existit praesentia & potentia. Pari ergo modo iurandum quamquam ad Deum primo praecipueque sicut ad primam veritatem referatur, protenditur tamen secundo ad creaturas: quatenus in ipsis tanquam in effectibus Dei diuina etiam veritas existit. Et ideo iuramus per Euangelia, per quae diuina veritas nobis innotescit, ac per sanctos qui illam crediderunt obseruauerunt, & praedicauerunt. Atque eam ob rem quanto superior est diuus, grauius sit iuramentum. Vt per Dei pa-

ram virginem, quae eandem fidem, & nobilissimum nouit, & perfectius coluit. Vnde August. quod refertur 22. q. 1. Canon mouet. Sciendum, inquit, est quod sancti non tantum per creaturas quam per creatorem creaturas iurabant: neque creaturis per quas, scilicet iurabant aliud quam creatorem ipsum venerabantur. Etenim vt Innocentius bene ait cap. Et si Christus extra de iurando, qui iurat per coelum, iurat per thronum Dei, atque adeo per ipsum Deum. Secunda conclusio, in hac prima a contrario sensu includitur, & in solutionibus argumentorum exprimitur. Iurare per creaturas exhibendo illis reuerentiam illam, & patriam quae soli Deo debetur, non est licitum, est blasphemum & idololatriae impietas. Hoc patet diuersa ratione: quia hoc est ad Dei gloriam, vt ait ad Roman. primo Apostolus, in creaturas transcribere. Vnde glossa Matth. 5. Non veneremur eas ultra quam debemus. Non iuremus per eas vt viles existimemus, vt scilicet cum per eas iuremus nihil iurare puremus. Tertia conclusio, iurare per creaturas catholice, vt prima conclusio asseruit, dupliciter contingit & vtroque modo licite. nempe aut illas per modum simplicis attestationis asserendo, sicut de Euangelij & Sanctis modo dicebamus. Nam hoc est in virtute iurare per Deum. Secundo vero modo id contingit per viam execrationis, nempe creaturam Deo oppignorando eiusque iudicio subdendo, si res aliter habeat quam iurata. Et sic homines iurant per vitam propriam aut filiorum, & quorumlibet necessarium. Sensus enim est quod Deus vitam nobis adimat nisi quod iuramus verum existit. His appenditur corollarium, quod iuramentum illud Ioseph Genes. 42. per salutem Pharaonis, potuit esse & execratorium, quia quod si iuratio esset falsa, Deus regem vitam multaret. Quemadmodum & ad 2. ad Corinth. primo iurauit Apostolus, dicens. Ego restem Deum inuoco in animam meam, hoc est in vitam meam. Sed potuit nihilominus per modum simplicis contestationis fieri. Nam cum Deus per principes iustitiam exequatur, iuxta illud: Per me reges regnant, possunt ipsi & praelati, personaeque publicae per iuramentum quasi Dei testes veritatis citari. Haec omnia clara sunt, neque indigent nisi memoracione piti-

SOTO
de Iure
Legibus
DIII
13

mi articuli, ubi declarauimus, quod adducere creaturam in assertionem veritatis non est iuramentum, nisi ut testis, vel per modum execrationis aduocetur. Quare dicere per fidem meam, aut in veritate mea, non est iuramentum. De secunda verò conclusionem, quæstione proxima redibit sermo, ubi grauitas impietatis iurandi blasphemè per creaturas exaggerabitur.

Nota solutionem primam argumenti. Quod enim expositionem Hieronymi super illud Matth. 5. Tho. approbat: Neque per cælum, &c. dicens quod Christus illic non prohibuit iurare per Deum, sed per creaturas blasphemè more gentiliū quos Iudæi imitabantur, non arbitris in tegrum approbasse, ac præcisè quantum ad id quod Hieronymus asserit inhibuitum illic esse iurare per creaturas blasphemè. Nam quod præterea sentire videtur, scilicet quod non fuerit etiam illic modificatum iuramentum per creaturas catholicè, nec prohibuit iurare per Deum sine necessitate, tū ipse D. Th. respuit sup. art. 2. tū nos subinde impugnauimus. In solutione secundi, nota sententiam amborum Canonū. Clericum. & si quis per capillum. 22. q. 1. Haud enim facile est sensum eorum deprehendere: Vbi enim Concilium Carthaginense prohibet clericum per creaturas iurare, non est intelligendum idololatriam illic prohiberi, ac si clerici creaturas pro Dijs adorarent, alias neq; solus clericus id facere prohiberetur, neq; sub tā leui poena, sed solum, vt ait hic S. Tho. prohibebatur iuratio ad blasphemiam infidelitatis pertinens. Tunc enim cum Christiani inter infideles viuerent, illa forte pollicebantur iurandi forma per Solem, per Mercurium, & per alia id genus, quæ gentilitas pro Dijs colebat. Id quod clericalem habitum insigniter deurpabat, & ideo statuitur illic clericum sic iurantem acerrime obiurgandum, & persistentem excommunicandum. In altero verò proximo capitulo Pius Papa declarat blasphemiam esse contra Deum, iurare per capillum & per caput Dei, sic nimirum de Deo loquendo: ac si caput haberet, & capillos, & ideo clericus sic blasphemans deponi iubetur: laicus verò anathematizati. Et ad hoc genus blasphemie reducitur, vt quæstione sequenti dicturi su-

mus impudenter iurare per membra Christi. Ac perinde patet solutio tertij, quod est tale. Culus latine non debetur alicui creaturæ quippe quod Paulus ad Rom. 1. accerbè vituperat, ergo non licet per creaturas iurare, propterea quod iuratio sit latine cultus. Responso tamen est iuxta secundam conclusionem, non licet iurare per creaturas exhibendo illis reuerentiam Dei. Exodi namque 23. legitur. Per nomen exteriorum Deorum non iurabis.

ARTICVLVS VII

Vtrum omne iuramentum vim habeat obligandi.

Constituta per omnes suos numeros iuramenti natura subsequitur quæstio de eius effectu, nempe de vi quam habet obligandi. Ad quam quæstionem D. Thomas ne ab eius ordine diuertatur sex conclusionibus respondet. Prima est. Obligatio non videtur iuramentum respicere assertorium, quod est de presenti vel de præterito. Neque verò illud quod non est in potestate iurantis implere, vt si quis crastinam pluuiam iuraret futuram: sed de his duntaxat quæ per eum qui iurat faciendæ sunt. Conclusio ex ipso verbi significato protinus elicitur. Obligatio namq; ad id refertur quod est, vel faciendum, vel dimittendum. Est enim voluntatis ligatis ad id quod quis pollicetur, ligare se: ergo nemo potest, nisi ad id quod in suo est arbitrio, vel facere, vel omittere. Si autem quis asserit hoc vel accidisse, vel in presenti accidere, non est in suo arbitrio positum, vt verum sit vel falsum. Secunda conclusio. Hoc non obstante discrimine, tam iuramentum assertorium de præterito aut presenti, quam promissorium eorum, quæ per nos agenda sunt, debet habere veritatem. Hæc per naturam iuramenti euidens sit. Nam Deum in testem, nisi veritatis, adducere, nefas est. Hinc secundæ conclusioni appendix subiungitur tertia. Tam assertorium quam promissorium sua innata est obligatio diuersimode tamen, quoniam obligatio assertorij de presenti vel præterito non fertur in rem iuratam, sed ad actionem iurandi refertur. Hoc est nemo iurat, id ve-

Prima solutio.

Secunda conclusio.

Tertia conclusio.

rum

Solutio prima ad præcedentia.

1. q. 1. de Clericis, & p. capillu.

regem